

Ajankohtaista lainsäädännössä

Irena Pirhonen, maa- ja metsätalousministeriö, oikeudellinen yksikkö
18..3.2026

Ajankohtaista

- Valtioneuvoston asetus vapaa-ajankalastuksen saalisilmoitusvelvollisuudesta, EU-lainsäädännön muutokset
- Yhteisäluelain muutos
- Saimaannorppa-asetus
- Vesilain muutosten tilanne
- Järjestöjen esitys kalastuslain muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus vapaa-ajankalastajien saalisilmoitusvelvollisuudesta (761/2024) – EU-lainsäädännön muutokset

Valtioneuvoston asetusmuutos voimaan helmikuun alusta

- Ilmoitettavat kalalajit ja -kannat: lohi, järvilohi, taimen, ankerias, nieriä Kuolimossa ja Saimaalla sekä muualla Vuoksen vesistöalueella, harjus sisävesissä leveyspiirin 65°00'N eteläpuolella sekä meressä, kyttyrälohi ja **turska**
- Viittaus EU lainsäädäntöön: Lohen, ankeriaan ja turskan osalta saaliin ilmoittamisesta säädetään lisäksi yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 **55 artiklassa**, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) **2023/2842**, sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 virkistyskalastuksen valvontaa koskevan 55 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) **2025/274**.
- Lohen, ankeriaan ja turskan osalta merialueella huomioitava EU lainsäädännön vaatimukset:
  - Ilmoitusaika ja ilmoitustapa: saalisilmoitus tehtävä päivittäin sähköisen järjestelmän kautta
  - Pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien (rannalta, veneestä, jäältä, veden alta sukeltamalla) jaottelu
  - Oikeushenkilö voi tehdä ilmoituksen luonnollisen henkilön puolesta

Yhteisaluelain muutos

- Hallitusohjelmakirjaus: *Yhteisaluelakia uudistetaan osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi. Kiinteistörekisteriin merkittyjen kalastusoikeuksien omistajien omaisuuden suojaa vahvistetaan.*
- Esityksellä mahdollistetaan osakaskuntien ja hoitokuntien etäkokoukset, lisäksi kutsujen toimittaminen sähköisesti mahdollistetaan, päivitetään lakiviittauksia ajantasaiseksi, yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan terminologiaa tulkinnan helpottamiseksi.
- Eduskuntakäsittelyssä (HE 10/2026)

Valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2021–2026 (374/2021)

- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laatinut esityksen saimaannorpan suojelemiseksi annettaviksi kalastusrajoituksiksi vuosille 2026–2031.
- Esitykseen sisältyi vaikutusarviointi kalastusrajoitusten vaikutuksista omistus- ja kalastusoikeuden käyttömahdollisuuteen, kaupalliseen ja vapaa-ajankalastukseen sekä kalanpyydysten aiheuttamiin sivusaaliskuolemiin ja saimaannorpan suojelutavoitteisiin.
- Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut asetusluonnoksen virkatyönä ja valmistelussa on hyödynnetty ELY-keskuksen valmistelemaa esitystä.
- Asetusluonnosesitys: rajoitusalue laajenisi (-> 3 134 km²), muutoin kalastusrajoitukset pysyisivät ennallaan, kalastus olisi kiellettyä kesäkuun loppuun, muikkuverkkopoikkeuksen osalta säilytetty nykyinen kieltoaika 15.4.-20.6., ELY-keskuksen ehdotus oli 15.4.-15.6.
- Suurin ero ELY:n esityksen ja ministeriön asetusehdotuksen välillä on muikkuverkkopoikkeus
- Asetusluonnos on lausunnolla 20.3.2026 saakka.

Vesilain muutosten tilanne

Ei koko lain uudistus, kaksi muutosta:

- Vesilain muutos koskien ns. 0-velvoite vesivoimalaitoksia (hallitusohjelmakirjaus + toimenpidekokonaisuus, jonka tarkoituksena on elvyttää kansallisia vaelluskalakantoja)
  - Lakiin sisällytettäisiin säännökset uuden kalatalousvelvoitteen, kalatalousmaksun tai niiden yhdistelmän määräämisestä sellaisen vesivoimalaitoksen lupaan, johon näitä ei sisälly.
  - MMMn näkökulmasta lakiesitys on tarpeellinen muutos vesilakiin vaelluskalakantojen elvytystavoitteen sekä vesivoimatoimijoiden yhdenvertaisuuden kannalta, mutta muutosesityksen viimeisimpään versioon sisältyy joitakin kohtia, joita olisi hyvä selventää ennen sisällyttämistä lakimuutokseen (esim. velvoitteen toimeenpanosta aiheutuva kustannusten kohtuullisuusvaatimus).
  - Muutos valmistelussa oikeusministeriössä, lausuntoaika päättynyt 13.3.2026

Vesilain muutosten tilanne

- Vesilain muutos koskien vesivoimalaitosten väliaikaista poikkeamista lupamääräyksistä sähköjärjestelmän tasapainottamiseksi (lupapoikkeamahanke).
- Työryhmä asetettu, oikeusministeriön hanke.
- Hanke on herättänyt kiinnostusta, koska lakimuutos liittyy vesivoimaloiden lyhytaikaissäätöön, millä voi olla haitallisia vaikutuksia kalastoon. MMMn käsityksen mukaan kyse on kuitenkin varautumisesta hyvin poikkeuksellisiin tilanteisiin, ei lyhytaikaissäädön mahdollistamisesta muutoin nykyistä laajemmin.
- Kyse keinoista reagoida sähköjärjestelmän äkillisiin ja poikkeuksellisiin häiriötilanteisiin, kun sähköverkko esim. vaarassa kaatua, jolloin mahdollistettaisiin luvasta poikkeaminen juoksutusten osalta.
- Tällä hetkellä luvasta poikkeaminen hakemuksella, jolloin koko prosessiin menee vähimmillään n. 8kk, tarkoituksena saada joustavuutta välttämättömiin tilanteisiin.

Järjestöjen esitys kalastuslain muuttamisesta

- Järjestöt (Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL, WWF Suomi, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen sisävesiammattikalastajien liitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto, Suomen Kalastusopaskilta) toimittivat maa- ja metsätalousministeriölle 26.11.2025 kirjallisen esityksen kalastuslain muuttamisesta.
- Ehdotettu:
  - Kaupalliseen kalastukseen on aina oltava kalastusoikeuden haltijan tai kalastuslain 13 §:n mukainen alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen, eli yleiskalastusoikeuksien nojalla ei saisi harjoittaa kaupallista kalastusta
  - Kalastuslain 91 §:stä poistetaan sisävesillä saadun (vapaa-ajankalastuksen) saaliin ensimyyntin poikkeus
- Asian käsittely ministeriössä: Kalastuslakiin luonnosteltu uusi 7 a §, sekä ehdotus 91 §:n muuttamiseksi -> odotetaan hallituspuolueiden näkemyksiä esityksen etenemismahdollisuuksista

KIITOS!